

rendbejöhethet a közérdek nevében; hogy győzni lehet akkor is, ha a harc-
ból kiüzzük a keménységet, az életből a tragikumot; s végül megkísé-
reljük „elutasítani az osztályküzdelmet“, ami *mindenkor* a birtokon be-
lüli réteg kiszolgáltatását jelenti.

Hendrik de Man, a marxizmus idealista megújítója, aki már tíz
év előtt is oly széleskörű zavart keltett, maga sem kivétel e szabály
alól. Ha habozunk valamely ideológiának az érveit bírálni, a gyümöl-
cseit kell szemügyre vennünk. A Hendrik de Man-féle idealizmus gyü-
mölcsé az árulás.

(Páris.)

Pierre G erome

AMERIKA MEGMENTŐI. A politikai probléma, ami előtt az amerikai
közvélemény áll, mivel a NIRA, s többé-kevésbé az egész *New-Deal*
politika elvesztette hatóerejét, új utak és eszközök keresése. hogy a munk-
kasságot és a kispolgárságot a forradalmi megoldásoktól visszatartsák.
A gazdasági és társadalmi viszonyok egészéből szükségszerűen következik,
hogy a megoldást mindinkább fasiszta vonalon keresik. A demokrata
párt s Rooseveltt számára egyuttal arról van szó, hogy a *New-Deal* sik-
kertelensége után új népszerű választási programot készítsenek elő a jö-
vő évi választásokra.

A millió és millió munkanélküli megnyugtására szolgál mindenek
előtt a munkanélküli és az aggkori biztosítás; a munkabéke biztosítása,
mely a munkakonfliktusok elintézését szabályozza s keresztülvitelében
erősen megszilárdítja a sárga szakszervezetek helyzetét. A kispolgársá-
got viszont azzal törekedik megnyugtani Rooseveltt, hogy a gazdag em-
bereket magasabb kulcs szerint akarja megadóztatni. Így pl. a részvény-
társaságok eddigi 13.75 százalékos jövedelmi adóját 10.75-től—16.75 szá-
zalékig terjedő adóval tervezi pótolni. Külön adókat vezet be az öröksé-
gekre és adományokra s egész más adókulcsot kíván alkalmazni az igen
gazdag emberekre. Rooseveltt tervezeteit a kongresszus most követke-
ző időszak tartozik törvényerőre emelni. Természetesen ezek a javasla-
tok nem tartalmazzak semmi olyasmit, ami a legcsekélyebb mértékben is
veszéllyel járna a mai rendszerre. Európa némely országában (Anglia) a
jövedelem megadóztatása jóval magasabb, mint Rooseveltt tervezetében.
Az amerikai nagypolgárság, mely a megfelelő mértékű megadóztatás alól
mindig kivonta magát, e javaslatokkal szemben persze erős ellenállások-
ra készül. Éppen ezért jó az egész kérdés Rooseveltt választói programja
számára.

A népszerű program kérdésében különben Roosevelttnek egész se-
reg konkurrenssal kell sikra szállnia, akik az amerikai kispolgárság el-
keseredését fasiszta karrakterű, kiméletlen demagógiára használják fel.
Az egyiket, (Huey Long) a múlt napokban lötték le. A programja azon-
ban megmaradt. S ez a program a következőket tartalmazza: — elhitet-
ni próbálja az emberekkel, hogy ha bizonyos színvonalon felül (három
millió dollár) egyenlő mértékben felosztanak a gazdagok vagyont, úgy
minden családfő számára ötezer dollárt kitevő adósságmentes vagyon
volna biztosítható, egy lakóház, autó és rádió formájában. Primitive-
reakciós, de nagyon népszerű program, mert melyik kispolgár vagy munk-
kás nem fogadna ma szívesen egy házat és egy automobilt rádióval —
ingyen. A program továbbá magas aggkori nyugdíjat, minden fiatallem-
ber számára ingyenes tanítást az egyetemen, a munkanélküliség meg-
szüntetését a munkaidő lerövidítésével stb. igéri. Mindezek nagyon hason-
lítanak Hitler hatalomra kerülése előtt hangoztatott ígéreteire, csak, ha
ugyan lehetséges, még felelőtlenebbek azoknál. Állítólag a megölt Huey

Longnak négy millió követője volt, főleg a déli államokban és igen sokan a jövő elnökét látták benne.

Még veszedelmesebb a katolikus „rádió-pap“, *Coughlin*, aki vasárnap délutáni rádioprédikációival az utóbbi időben óriási érdeklődést váltott ki. Prédikációit milliók hallgatják, irodájában levelezése elintézésével 140 ember foglalatoskodik; az általa alakított „Társadalmi igazságosság Ligája“ állítólag máris három millió taggal rendelkezik, akiket a „rádió-pap“ apparátusa választókerületek szerint regisztrál s bizonyos esetekben tömegpetíciók megmozdítására használ fel.

Coughlin beszédeinek tartalma nagyon hasonlít Hitler egykori beszédeéhez. Dörög a „profitrendszer“ ellen, „az élethez elégséges béreket“ követel. Követeli a munkások védelmét a kizsákmányolással szemben, „szilárd“ valutát, amelynek a vásárló ereje sohasem változhat, de közben együtt dolgozik azokkal, akik nyíltan az inflációt követelik, stb.

Coughlin nemcsak frazeológiájában, hanem szervezkedésében is utánozza Hitlert! Ugyanugy, mint Hitler, ő is azt mondja, hogy ligája a pártok felett áll s eszéágában sincs, hogy egy harmadik vagy negyedik pártot alakítson, hanem az a célja, hogy „szervezeti“ nyomást gyakoroljon a szenátorokra, a kongresszus tagjaira, hogy azok olyan törvényeket hozzanak, amelyek a nép jólétét szolgálják.

Igen sok követőre akadt *Townsend*, akinek a programja azonban nem kimondottan fasiszta jellegű. Townsend programja elképesztően egyszerű. Minden munkás, aki betöltötte hatvanadik évét, mentesítendő a munka alól és havonta 200 dollár nyugdíjat kap azzal a kötelezettséggel, hogy ezt a pénzt havonta elkölti, hogy ezáltal az új tőkeképződést megakadályozza s ezzel a forgalmat emelje. Ennek a rendszabálynak a következtében egy csapásra négymillió munkahely szabadulna fel a fiatalabb munkanélküliek számára. A hatvan éven felüliek nyugdíját „minden üzleti és pénzügyi tranzakcióra“ kivetett 2 százalékos forgalmi adóból fedeznék. Az egész terv természetesen gazdasági képtelenség. 1930-ban az Egyesült Államokban 10,4 millió hatvan éven felüli ember élt. Ha e nyugdíj jogosultaknak csak a felét vesszük, akkor is évenként 12 milliárd dollár nyugdíjat kellene kifizetni. Az össz nagykereskedelmi forgalom 1933-ban 31,5, a kiskereskedelmi forgalom 25,5 milliárd dollárt tett ki. Ha a „pénzügyi tranzakciókat“ ugyanilyen magasra becsüljük, úgy az eredmény 114 milliárd. Vagyis a forgalmi adót nem 2, hanem 11 százalékkal kellene emelni, hogy a nyugdíjak kifizetése megtörténhessen. Ellenére e nyilvánvaló képtelenségnek Townsend terve igen nagy visszhangra talált az ötven éven felüliek körében.

(Newyork)

K. Szemere Sándor

S NIA VISCOSA, VAGY MESE A FELSZABADITOTT NÉGEREKRŐL
 „Ez a virág bejárja a föld utjait, mint könnyű, simulékony és meleg selyem s ezt hirdeti: Nézzetek, én Georges Harris leánya vagyok, egy holdfényes, szerelmes éjszakán jöttem a világra. A szabad népeknél én bosszulom meg nemesen őseim keserű elnyomatását és tengernyi kiöntött könnyét. Atlépek az országok közé emelt határokat és az egész emberiséghez beszélek: magam is része vagyok az emberiségnek, melyet százados rabság alól szabadítottam fel. Ebből a nagy szerelemből születtem a hölgyek bájját kiemelő selymek és szövetek. A jóisten kegyes adománya, hogy Georges Harris leánya, nálunk, Olaszországban születtem. Különben „Sniafiocco“ a neve s gyengéd anyja a „Snia Viscosa.“

Georges Harris, kinek leányáról ebben az idézetben említés esik a „Tamás bátya kunyhója“ egyik alakja s a néger rabszolgák felszabadu-